

DE MEEUW Tsjechov

Het verhaal speelt zich af op het landgoed van Sorin. Sorins zuster Arkadina, een beroemd actrice, komt daar de zomer doorbrengen met haar minnaar Trigorin, een beroemd schrijver. Haar zoon, Kostja Trepljov, die aspiraties heeft toneelschrijver te worden, heeft net een 'modern' stuk geschreven voor zijn buurmeisje Nina, dat actrice wil worden. Trepljov is verliefd op Nina, die verliefd wordt op Trigorin. In de herfst reist Nina Trigorin achterna en laat Trepljov bedroefd achter. Twee jaar later is men weer op het landgoed van Sorin. Trigorin is terug bij Arkadina, Nina is mislukt als actrice en Trepljov worstelt met zijn schrijverschap. Ogenscheinlijk is er weinig veranderd: iedereen is eenvoudig twee jaar ouder geworden.

Hierom werd De Meeuw bij de première uitgefloten; pas twee jaar later werd het een succes doordat de beroemde Stanislavski de regie op zich nam. Sindsdien wordt dit stuk over de hele wereld gespeeld. Er gebeurt immers heel veel in deze 'Komedie in vier bedrijven'.

De volgende scène vormt het slot van het drama: Trepljov zit aan zijn schrijftafel als hij iemand over het terras hoort aankomen; het is Nina. Hij heeft haar twee jaar niet gezien en hoopt haar terug te winnen. Zij komt echter voorgoed afscheid nemen.

Trepljov zit aan zijn schrijftafel. Het is avond

TREPLJOV

ja, ik kom meer en meer tot de overtuiging, dat het niet gaat om oude of nieuwe vormen maar dat je gewoon schrijft, zonder te denken aan welke vorm dan ook, dat je alleen neerschrijft, wat recht uit je hart komt.

(iemand klopt een het venster, dat vlakbij de schrijftafel is)

Wat is dat?

(kijkt door het raam)

Niets te zien...

(opent de glazen deur en kijkt de tuin in)

Daar rent iemand de trap af.

(roept)

Wie is daar?

(hij gaat af; men hoort hem vlug naar het terras gaan; een halve minuut later komt hij met Nina Zaretsjnaja terug)

Nina! Nina!

(zij legt haar hoofd tegen zijn borst en huilt zacht; ontroerd)

Nina! Nina! jij bent het... jij... Alsof ik het gevoeld heb, de hele dag lag er een zware steen op mijn hart.

(helpt haar hoed en cape afdoen)

O, mijn liefste, mijn allerliefste, ze is gekomen! We moeten niet huilen.

NINA

D'r is iemand.

TREPLJOV

D'r is niemand.

NINA

Doe de deur op slot, anders komt er iemand binnen.

TREPLJOV

Er komt niemand binnen.

NINA

Irina Nikolajevna Arkadina is hier, dat weet ik. Doe de deur op slot.

TREPLJOV

(sluit de rechterdeur af, gaat dan naar de linker)

Hier zit geen slot op. Ik zet er een stoel voor.

(zet een leunstoel tegen de deur)

Niet bang zijn, er komt hier niemand binnen.

NINA

(kijkt hem doordringend aan)

Laat me naar je kijken.

(kijkt den om zich heen)

Warm is het, fijn... Hier was vroeger de zitkamer. Ben ik erg veranderd?

TREPLJOV

ja... je bent magerder geworden, en je ogen zijn groter. Nina, 't is zo vreemd om je te zien. Waarom heb je me niet willen ontvangen? Waarom ben je niet eerder gekomen? Ik weet, dat je al bijna een week hier bent... Iedere dag ben ik een paar keer naar je toegegaan, ik heb onder je raam gestaan als een bedelaar.

NINA

Ik was bang dat je me zou haten. ik droom iedere nacht, dat je me aankijkt en dat je me niet herkent. Als je eens wist! Vanaf het ogenblik, dat ik hier ben, heb ik aan één stuk door rondgezworven... bij het meer. Ik ben zo dikwijls in de buurt van je huis geweest, maar ik bracht 't niet op om naar binnen te gaan. Laten we gaan zitten.

(ze gaan zitten)

Laten we gaan zitten en praten, praten. Het is fijn hier, warm, gezellig... Hoor je - de wind? Bij Toergenjev staat ergens: "Gelukkig hij, die in zulke nachten een dak boven zijn hoofd heeft, ... die een warm hoekje heeft." ik ben een meeuw... Nee, dat niet.

(wrijft zich over het voorhoofd)

Wat zei ik nou? ja... Toergenjev... "En moge God alle dakloze zwervers genadig zijn..." Laat maar.

(ze snikt)

TREPLJOV

Nina, je huilt weer... Nina!

NINA

't Is niets, het lucht me op..... Ik heb al twee jaar niet gehuild. Gisteravond was ik in de tuin, om te kijken of ons toneeltje er nog was. En het was er nog steeds. Ik begon te huilen, voor het eerst sinds twee jaar, en ik voelde me echt een beetje opgelucht van binnen. Kijk maar, ik huil al niet meer.

(neemt zijn hand)

Zo, dus jij bent nu schrijver... jij schrijver, ik actrice... We zitten in hetzelfde schuitje... Ik had zo'n vrolijk leven, zo kinderlijk - je wordt 's morgens wakker en je begint te zingen; ik heb van je gehouden, droomde van roem, en nu? Morgen ga ik met de trein, in alle vroegte naar Jeletz, derde klas... tussen de boeren, en in Jeletz zullen kunstgevoelige kooplieden me lastig vallen met hun attenties. Het leven is hard!

TREPLJOV

Waarom naar Jeletz?

NINA

Ik heb daar een engagement voor de hele winter. Het is tijd om te gaan.

TREPLJOV

Nina, ik heb je vervloekt, gehaat, je brieven en je foto's verscheurd, maar tegelijkertijd wist ik, dat mijn hart voor eeuwig aan jou toebehoort. Ik moet van jou

houden, 't kan niet anders, Nina. Sinds ik jou verloren heb en begonnen ben met publiceren, is het leven voor mij onverdraaglijk geworden - ik lijd... Mijn jeugd werd als het ware ineens afgekapt, ik heb het gevoel dat ik al negentig jaar op de wereld ben. Ik noem je naam, ik kus de grond, waarop je hebt gelopen; waar ik ook keek, overal zag ik je gezicht, je lieve glimlach, die de beste jaren van mijn leven heeft verlicht...

NINA

(verloren)

Waarom praat-ie zo? Waarom praat-ie zo?

TREPLJOV

ik ben eenzaam, niemand die mij verwarmt, die mij genegenheid schenkt, ik heb het koud, alsof ik in een kelder zit, en wat ik ook schrijf, 't is allemaal droog, hard, duister. Blijf hier, Nina, ik smeeek 't je, of laat me met je meegaan! *(Nine zet haastig haar hoed op, gooit haar cape om)* Nina, waarom? In godsnaam, Nina... *(ziet toe, hoe zij zich aankleedt; pauze)*

NINA

Mijn paarden staan bij het tuinhek. je moet niet met me meegaan, ik kom er wel alleen... *(in tranen)*

Geef me een beetje water...

TREPLJOV

(geeft heer te drinken)

Waar ga je nu heen?

NINA

Naar de stad.

(pauze)

Is Irina Nikolajevna Arkadina hier?

TREPLJOV

ja... Donderdag ging 't ineens slecht met mijn oom, we hebben haar een telegram gestuurd, dat ze moest komen.

NINA

Waarom zeg je dat je de grond gekust hebt waarop ik heb gelopen? Doodslaan moesten ze me.

(leunt tegen de tafel)

Ik ben zo moe! Ik wou dat ik kon uitrusten!

(richt haar hoofd op)

ik - ben de meeuw... Nee, dat niet. Ik - ben actrice. Nou ja!

(hoort Arkadina en Trigorin lachen, luistert, loopt den naar de linkerdeur en kijkt door het sleutelgat)

Hij is ook hier...

(gaat terug naar Trepljov)

Nou ja... 't geeft niet... ja... Hij geloofde niet in het toneel, hij heeft altijd maar wat om mijn dromen gelachen, en langzamerhand verloor ik ook mijn geloof en ik gaf de moed op. En toen het liefdesverdriet, de jaloezie en de voortdurende angst om het kindje... ik voelde me kleinzielig, een niets, ik speelde stompzinig... Ik wist niet hoe ik moest staan op het toneel, ik kon mijn stem niet beheersen. je kunt je niet voorstellen, wat dat is, als je merkt dat je afschuwelijk staat te spelen. Ik ben een meeuw, nee, niet waar...

Weet je nog, dat je eens een meeuw hebt neergeschoten? Maar er kwam een man langs, hij zag haar en omdat hij niets anders te doen had, maakte hij haar kapot. Een onderwerp voor een kort verhaal. Dat is het niet...

(wrijft zich over het voorhoofd)

Waar had ik 't over?... Over 't toneel. Ik ben niet meer zo... Ik ben een echte actrice, ik vind het een genot om te spelen, het inspireert me, op het toneel leef ik in een roes en voel ik me heerlijk. Maar nu, nu ik hier ben"ga ik veel wandelen, veel wandelen en dan denk ik na, ik denk na en voel hoe ik met de dag sterker word van binnen... ik weet nu, ik begrijp nu, Kostja, dat 't in ons werk - of we nou toneelspelen of schrijven - niet gaat om roem, niet om schone schijn, niet om alles waar ik van gedroomd heb, maar dat we moeten kunnen lijden. Ons kruis moeten dragen en geloven. Ik geloof, en het doet me nu niet meer zo'n pijn, en als ik aan mijn beroep denk, ben ik niet bang voor het leven.

TREPLJOV

(bedroefd)

jij hebt je weg gevonden, jij weet waarheen je gaat, maar ik drijf nog steeds rond in een chaos van dromen en beelden, zonder te weten wie of wat daar iets aan heeft. Ik heb geen geloof en ik weet niet waartoe ik geroepen ben.

NINA

(luistert)

Ssst... Ik,ga. Vaarwel. Als ik een groot actrice ben geworden, kom dan naar me kijken. Afgesproken? Maar nu...

(drukt hem de hand)

Het is al laat. Ik kan haast niet meer op mijn benen staan... ik ben doodop, ik zou nog wel wat willen eten.

TREPLJOV

Blijf dan, ik haal iets voor je te eten...

NINA

Nee, nee... je moet niet met me meegaan, ik kom er wel alleen... mijn paarden

staan vlakbij... Dus ze heeft hem meegebracht? Nou ja, dat doet er ook niet toe. Als je Trigorin ziet, zeg hem dan niets... Ik hou van hem. Ik hou nog zelfs meer van hem dan vroeger... Een onderwerp voor een kort verhaal... Ik hou van hem, ik hou verschrikkelijk veel van hem, wanhopig veel. Fijn was het vroeger, Kostja! Weet je nog? Wat een helder, warm, blij, zuiver leven en wat een gevoelens - gevoelens als tedere, sierlijke bloemen... Weet je nog?

(zij citeert)

"Mensen, leeuwen, adelaars en patrijzen, gehoornde herten, ganzen, spinnen, stomme vissen, die in het water wonen, zeesterren en alles wat niet met het oog kan worden waargenomen, in één woord alles wat leeft, alles wat leeft, alles wat leeft, heeft zijn kommervolle kringloop beëindigd... is uitgedoofd, weggekijnd, uitgestorven... Reeds duizenden eeuwen zijn voorbij sedert de aarde een levend wezen heeft gedragen en die arme maan ontsteekt nu vergeefs haar lantaarn. De kraanvogels ontwaken niet meer schreeuwend in de weide en de meikevers zoemen niet meer in de lindehaag."

(Ze omhelst Trepljov heftig en loopt door de glazen deuropening naar buiten)

TREPLJOV

(na een pauze)

Als niemand haar nou maar in de tuin tegenkomt en het dan aan mama zegt. Dat zou niet goed zijn. Dat zou haar kunnen ergeren.

De volgende twee minuten verscheurt hij al zijn manuscripten en gooit ze onder de tafel, den doet hij de rechterdeur open en gaat af. Even later klinkt rechts achter op het toneel een schot. Trepljov heeft zelfmoord gepleegd.